

Iskaja vsak četrtik
in velja s poštnino
vsed in v Mariboru
s pošiljanjem na doma
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
spravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, korodške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tla-
jnovnega društva do-
bitno list brez po-
sodne naročnina.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobijo
se v tiskarni in pri
gospodu Kovak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznaki se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede popoldne.

Štev. 34.

V Mariboru, dne 21. avgusta 1902.

Tečaj XXXVI.

Več strank, manj vspeha.

Da je slovensko ljudstvo, če gre na šte-
vilo, v primeri z drugimi malo ali, kakor se
semtertje nazivlje, narodič, ne tajimo, toda
umestno ni, če se to, izlasti v domačih listih,
povdarja, kajti za naše poniževanje se skrbi
od nasprotne strani več, kakor je treba ali
je nam ljubo. Narobe, prav zato, ker je slo-
vensko ljudstvo po številu malo, a se je
skozi toliko stoletij še vzdržalo, mu služi v
pohvalo, saj kaže s tem, da se zaveda svoje
narodnosti in si ne da vzeti jezika, v ka-
terem izraža tako ljubko svoja čuvstva bodi
veselja, bodi žalosti.

Vendar pa so sedaj za slovensko ljudstvo
usodepolni časi — časi, v katerih se dela
na vse kriplje na to, da se raznarodi; ali to
ne gre, dokler je ljudstvo še verno in se še
drži sv. katoliške cerkve. Zato pa se sedaj
poskušava vse, kar mu kje omaja zaupanje
do duhovščine. Ako nima ljudstvo več za-
upanja do duhovščine, tudi nima ga več do
sv. cerkve in je zrelo za — «tujčevo peto».
Kdor torej vedoma jemlje ljudstvu zaupanje
do duhovščine, ne dela nič manj za nemšku-
tarijo, kakor tisti, ki ga brez ovinkov vabi
v nje naročje.

Človek bi potem pa sodil, da se vsak
slovenski rodoljub trudi in dela na to, da si
naše ljudstvo ohrani svoji svetinji: sv. vero
in slovenski jezik. Ali žal, da tega pri nas
ni, že zdavna ni več. Ako gre nekaterim
listom vera, se pokaže to jasno o prihodnjih
volitvah za deželni zbor v Gradcu, izlasti v
tem, da dobimo tri ali še brž več strank.

Vsaka izmed njih bode imela blagor sloven-
skega ljudstva na jeziku, v resnici pa mu
bode le gorje, kajti zgodi se lahko, da pre-
moti volivce in jih — vsaj v nekaterih krajih
— dobi zase stranka, ki služi sebi t. j. svo-
jati sebičnih kramarjev.

Ako se pa tudi to ne zgodi, kdo ve, če
dobimo pravih mož, ki so zmožni in jih je
volja sprejeti čast poslanstva? V naših dneh
in po naših krajih pač ne cvetó poslancem
rožice na potu in že se sliši, da si dosežani
poslanci ne želé več te časti in to jim človek
lahko verjame, saj se v našem deželnem
zboru ne spoštuje več pravica, ampak v njem
dela samovolja vsenemških mogotcev, kar
hoče. Ni ga, ki bi tem ljudem stopil na prste,
dasi jih vodi vse drugo, samo avstrijsko
domoljubje ne.

Mi sicer upamo, da še to ni zadnja
beseda naših poslancev in želimo, da pre-
maga njih rodoljubje vse ovire, ki jih ne-
srečno strankarstvo koplji pred nje, ter še
vsprejmó breme poslanstva, ako jim ga, o
čemur ne dvomimo, zopet naloži zaupanje
zavednih volivcev. Vse torej pride na to, da
se prepreči strankarstvu pot do volivcev,
najsi to sili že prek mej zelenega Štajerja,
ali pa vzkali na domačem polju: časi so
resni, a v slogi je moč in zmaga gotova.

Slovensko katol. dijaštvo.

A. Poziv na zbor.

Dragi tovariši somišljeniki! Slovensko
katoliško dijaštvo hoče z resnim delom po-

kazati, da ljubi svoj slovenski narod in da
je zvesto načelom sv. kat. cerkve. V ta na-
men prireja vsako leto počitniške sestanke.
Tudi letos priredi slov. kat. dijaštvo v dneh
26., 27. in 28. avgusta svoj četrti počitniški
sestanek, ki ima, kakor vsako leto, pred
vsem znanstven značaj. Na dnevnem redu
so predavanja, ki bodo obravnavala razne
točke iz pravoslovja, naravoslovja, modro-
slovja, bogoslovja in medicine. Zastopane so
torej vse fakultete vseučilišča. Vsakemu pre-
davanju sledi kritika in debata. Vsaka ne-
znanstvena polemika je izključena.

Ti sestanki so za slov. katol. dijaštvo
velike važnosti. To dokazuje že dejstvo, da
privabljajo vsako leto vedno večje število
dijaštva.

Zbrali se bomo vsi pod jednim
načelom: pod načelom katoličan-
stva. S tega stališča, ki je edino pravo in
edino trdno, hočemo premotrivati vse! Na
to podlago hočemo zidati vse; kajti kdor
zida brez Kristusa, zida na pesek.

Na takih sestankih dobivamo novih
močij in novega življenja. Zbrali se bomo
vseučiliščniki, bogoslovci in abiturijentje. Spo-
znavali bomo drug drugega, kar je za naše
bodoče delovanje med narodom neprecenljive
vrednosti.

Prosveto ožarjeno z lučjo sv. vere ho-
čemo prinesiti narodu kot pravi katoliki,
Slovenci in ljudoljubi.

V prvi vrsti nas družijo torej katoliška
ideja! Ona nam je zvesta vodnica na vi-
harnih potih mladostnega življenja. Vse svoje
življenje in delovanje si hočemo uravnati na

Listek.

Junaki mesta Kisek.

Zgodovinska povest. — Poslovenil Ivan Vuk.

Turški sultan Soliman se je bližal
ogerski meji. Kamor so stopali njegovi krvo-
ločni vojaki, so požigali vasi, pustosili in
morili, podirali v prah gradove in mesta ter
tirali ubogo ljudstvo v grenko sužnost. V
sultanovi glavi se je porodila misel, da bi
razpršil Habsburžane ter si podjarmil njih
dežele. Ko bi se mu posrečilo to, bila bi mu
odprta pot na vse strani. In sedaj je korakal
z veliko armado proti glavnemu mestu Du-
naju. Ali Turek obrača, Bog pa obrne. Tedaj
mu je razpršilo njegove visokoleteče načrte
majhno mestece na Ogerskem, ter ga tako
dolgo zadrževalo in mu povzročilo mnogo
izgub, da je moral sramotno oditi. Tukaj je
pokazal Slovan svojo neustrašenost in pogum,
ki je takorekoč rešil Dunaj divjih Turkov.
In ta junak bil je Hrvat Juričić. Cenjenim
bralcem «Slovenskega Gospodarja» hočem
tukaj napisati junaške čine mesta Kiseka.

Po cestah in ulicah zbirale so se gruče ljudi
ter se pogovarjale o važnih rečeh. Nekaj zelo
važnega je moralo biti, ker na slehernem
obrazu se je videla globoka resnoba, prestra-
šenost in celo obupnost; zopet pri drugih
nekaka predrznost. Posamezne besede, ki so
se slišale iz teh pogovorov, so bile: Ibrahim-
paša, Mohač, Ferdinand, Juričić, izdajstvo,
boj na življenje in smrt, sužnost, smodnik
in druge take reči. Pomen teh besed se je
še le tedaj mogel razumeti, ako se je od
drugih izvedelo, da je prišel kraljev poslanec
iz turskega tabora pri Mohaču ter se ustavil
v Kiseku. Prosit je hodil v imenu kralja
Ferdinanda za premirje, pa bil je odbit. S
seboj je nosil z modrimi in zlatimi črkami
pisano pismo, v katerem turški sultan po-
zivilje kralja v bitko na prostem polju. Od-
kloni pa kralj to bitko, potem pa pride
Soliman s svojimi 300.000 vojaki in 300
topovi ter upostoši vso deželo, požge mesta,
prebivalce pobije in odpelje v sužnost.

In ta vest je tako vznemirila mirne
prebivalce v Kiseku in ker je še poslanec
zatrdil, da je sultanova armada močna, z
orožjem in vojaškimi potrebami dobro pre-
skrbljena. Kaj storiti? Braniti se za slabim
mestnim zidovjem in jednim nasipom!

«Moj Bog!» vsklikne sedlar, «komaj sem
z zidanjem hiše gotov, v katero sem vtaknil

skoraj vse svoje premoženje, pa mi pridejo
te turške pare ter mi jo poderejo.»

«To bi bilo najmanje», reče krojač;
«lesa in kamenja imamo dovolj, da si hiše
zopet postavimo, pa da bi nam odvedli v
sužnost žene in deco, to je najhujše. Meni je
brat o taki turški vojski, katero je sam iz-
kusil, takšne reči pravil, da so se mi kar
lasje jezili. — Bežimo rajši v gore, še je
čas!?»

«No, in kaj hočete v gorah?» vpraša
kovač, ki se ni nikogar bal. «O čem boste
živeli? Ali morebiti Turki ne morejo za
vami?»

«Med tem bo že menda prišla kaka po-
moč!» odgovori krojač.

«Pomoč!? Od kod in od koga?» reče
jezno kovač. «Kaki močje ste vi?! Vsaka
ženska ima več poguma kot vi, sram vas
bodi! Ako mi gre za življenje, tedaj se bran-
nim. Ali nimate tudi vi rok, da držite puško,
ali ste preboječi, da bi metali vrelo vodo in
smolo na sovražnika?»

«Tega mnenja sem tudi jaz», odvrne
mizar, «tako meni nič, tebi nič, se pač ne
bomo pustili klati in naš Juričić ni nikak
bojazljivec, ako grmijo topovi in če mu sul-
tan pri svoji bradi in preroku Mohamedu
prisega smrt. Njega hočemo braniti!»

Proti koncu meseca julija 1532 je bilo
vso meščanstvo mesteca Kisek razburjeno.